

www.nvbs.com

Passie voor Spoor

Nederlandse Vereniging van
Belangstellenden in het
Spoor- en tramwegwezen

NVBS-afdeling Apeldoorn

PROGRAMMA 2019

De **NVBS** is een vereniging van en voor spoor- en trambelangstellenden: mensen met passie voor spoor! Meer dan 20 regionale afdelingen organiseren veelal maandelijks interessante presentaties door boeiende sprekers. Elke maand verschijnt het fraai geïllustreerde blad 'Op de Rails' en op de website <http://www.nvbs.com> staat actuele informatie over de activiteiten van de vereniging. Regelmatig worden excursies en buitenlandse reizen georganiseerd en de afdeling Jongeren onderneemt speciale activiteiten voor jonge spoorliefhebbers. De NVBS Winkel heeft een groot assortiment boeken en dvd's over railverkeer. Wie boeken en documentatie zoekt, kan terecht bij de NVBS Bibliotheek en de enorme collecties foto's en documenten. De Winkel, de Bibliotheek en de documentatiecentra zijn gevestigd in 'NVBS Centraal', een gezellige ontmoetingsplaats voor spoorgeïnteresseerden in het stationsgebouw van Amersfoort, Stationsplein 43, met uitzicht op het spoor. U vindt de locatie aan de stadszijde van de hoofduitgang, daar links en bij de eerste ingang naar binnen. De openingstijden vindt u op de website. U bent van harte welkom!

23 januari 2019

Van sneue lijntjes en verdachte dijkjes

Victor Lansink en Michiel ten Broek

Een opgeheven spoorlijn kan al jaren geleden opgebroken zijn, maar nooit verdwijnt hij helemaal uit het landschap.

Onder dat motto belichten Michiel ten Broek en Victor Lansink, auteurs van de Atlas van de Verdwenen Spoorlijnen en makers van de website Railtrash, een aantal bekende en minder bekende binnen- en buitenlandse voormalige spoorlijnen. Wat is hiervan in het landschap nog te vinden? Met actuele beelden en historisch fotomateriaal nemen ze u mee op een speurtocht door dit deel van de spoorweghistorie. Aan bod komen Nederlandse lokaalspoorwegen en lijnen van internationale allure, zoals de NBDS-lijn. Verder laten Victor en Michiel hun licht schijnen over enkele spectaculaire en militair-strategische, maar niettemin verdwenen spoorlijnen in Duitsland en Frankrijk en vertellen ze over hun onderzoeksmethodes.

Wachterswoning bij de Asselsestraat in Apeldoorn

27 februari 2019

Spoorwegen op de kaart / 10 jaar NVBS-excursies

Ronald Bokhove

Voor de pauze laat Ronald Bokhove ons in de presentatie 'Spoorwegen op de kaart' de wisselwerking tussen spoor en kaart zien met vele voorbeelden uit binnen- en buitenland. Met de komst van de spoorwegen verandert het kaartbeeld: lijnen, emplacements en stations krijgen een plek, als onderdeel van de topografie, als hulpmiddel bij het plannen van een rit of als opwarmertje voor een onvergetelijke reis. Thematische kaarten verbeelden opkomst en soms ondergang van het spoor en verklaren ruimtelijke verschijnselen waarin railvervoer een rol speelt. U gaat het vanavond allemaal zien, want een kaartje zegt meer dan duizend woorden.

Na de pauze kunnen we lekker wegzakken als dezelfde presentator een visueel overzicht geeft van 10 jaar NVBS-excursies tussen 2007 en 2017. Hij heeft als reisleader bij de SNE (Stichting NVBS Excursies) vele tochten georganiseerd, maar hij laat ook opnamen zien van excursies die door zijn collega's zijn geleid. Dat betekent beelden uit verre landen als Bangladesh, Zuid-Korea, Taiwan en Syrië. Maar we blijven ook dicht bij huis als we gaan spoorzoeken in het Westland, op Koningsinnedag de Rotterdamse haven bezoeken of in de sneeuw naar Stadskanaal zwoegen. En wie weet zet het u wel aan om zélf eens aan een NVBS-excursie deel te nemen. Of behoort u al tot de groeiende schare enthousiaste deelnemers?

Doden op het Europese spoor

Doden op Europese spoor

27 maart 2019

Noordooster-locaalspoorweg-Maatschappij (NOLS)

Geert de Weger

De spoorlijn van Zwolle naar Emmen maakte ooit deel uit van de NOLS (Noordooster-locaalspoorweg-Maatschappij), evenals de lijnen van Mariënberg naar Almelo, van Coevorden naar de Duitse grens en van Zuidbroek naar Stadskanaal. De textielindustrieel Jan Willink nam ooit het initiatief tot de aanleg van dit net. Eerder had hij de NWS (Nederlandsch Westfaalsche Spoorweg Mij.) en de GOLS (Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorweg-Mij.) opgericht. De NOLS vormde in zijn opinie een belangrijk deel voor een spoorwegnet, dat lag vanaf de Duitse grens bij Winterswijk tot aan de Noordzee.

Zijn wens was om verbinding te krijgen met Harlingen. Maar dit werd Delfzijl. Maar dit hele project bleek uitermate taai. Uiteindelijk werd in 1898 de wet voor de NOLS door het parlement geaccordeerd. In 1901 ving de bouw aan. Nadat in 1903 de lijn van Zwolle tot Ommen in gebruik werd genomen volgde in 1905 de lijn naar Stadskanaal en de tak van Gasselternijveen naar Assen. In 1906 volgde Mariënberg - Almelo. In 1910 Stadskanaal - Zuidbroek - Delfzijl en de verbindingslijn van station Coevorden op de lijn van de BE (D).

Dalfsen, tijdens de elektrificatie in 1985

24 april 2019

Iran licht de Sluier op

Cees Sinke

Een beeld van een fascinerend land met een fraaie cultuur.

Bezoek aan diverse gezondere plaatsen in Teheran, Isfahan en Yazd. Treinen over bergtrajecten met hellingen en keerlussen die we in Europa niet kennen en dus ook lang verborgen zijn gebleven. Treinen door de woestijn en bezoeken aan depots en werkplaatsen.

Veresk-brug in de lijn tussen Teheran en de Kaspische Zee met 2 Iranrunners'

29 mei 2019

Met de Trans-Mongolië Express van Moskou naar China

Bram Stelling

De presentator neemt ons deze avond mee met de Trans-Mongolië Expres van Moskou naar Ulaan Bataar, de hoofdstad van Mongolië. Vervolgens reizen we via dit land naar Binnen-Mongolië, een autonome provincie van China.

Verder bezoeken we nog enkele andere plaatsen in China, waar in elk geval in 2014 nog dagelijks stoomtreinen in gebruik waren. Dit geldt niet voor de vroegere Sovjet-Unie waar uiteraard de moderne spoorwegen de aandacht krijgen. Omdat niet overal waar we willen reizen treinen rijden zullen we ook andere zaken gaan bekijken op vervoersgebied. Ook culturele zaken zullen de aandacht krijgen.

Op 26 maart 2014 rijdt de JS 6368 door een woestijnlandschap bij Sandaoling in het westen van China. Door de winning van steenkool is het landschap hier volkomen verwoest! Foto: Bram Stelling

28 augustus 2019

Railvervoer in België en Luxemburg

Bert van der Kruk

Onze reis begint vanavond in Amsterdam waar de D284 al gereed staat om ons naar België te brengen.

Na enkele opnamen van de internationale treinen die vroeger via de Oude Lijn reden, bereiken we als eerste Brussel, waar al snel duidelijk wordt dat een bezoek aan onze zuiderburen in de jaren 70 en 80 beslist de moeite waard is. Het elektrificatieprogramma is nog niet geheel voltooid en veel reizigerstreinen rijden nog met, voor Nederlandse begrippen, zware diesellocs. De Athus-Meuse lijn is een prachtig werkterrein voor de Bolle Neuzen. Ook dieselstellen en oudere elocs zijn nog volop in dienst, evenals de oude trams in Brussel, Antwerpen, Gent, Verviers en Charleroi, waar ook de laatste restanten (buiten de kustlijn) van het eens zo grote tramnet van de buurtspoorwegen in het grauwe industrieland van Henegouwen te vinden zijn. De grote variatie aan tram- en spoorwegmaterieel in België krijgt een vervolg bij de CFL in Luxemburg. Een klein land maar zeer veelzijdig doordat het een internationaal spoorwegknooppunt is, waar materieel uit vier landen te zien is. Ook hier waren enkele Bolle Neuzen actief, maar het paradepaard was ongetwijfeld de bruine Krokodil. Tijdens de rondreis door de beide landen zullen ook de modernere tractiesoorten niet ontbreken.

CFL 1604 te Troisvierges in 1989

25 september 2019

75 jaar na D-day, het hoofdstuk Geallieerde Spoorwegen belicht

Hans Altena

De bevrijding van Europa was niet mogelijk geweest zonder de inzet en het materiaal van de Military Railway Services of op zijn Nederlands, de Geallieerde Spoorwegen. Na de aanval op Pearl Harbor raakte de VS vanaf 7 december 1941 betrokken bij de Tweede Wereldoorlog. Vrijwel direct is men aan de slag gegaan op vele fronten om de vijand te keren. De Amerikaanse industrie werd op grote schaal ingeschakeld om militaire voertuigen te ontwikkelen en te produceren, zo ook spoorwegmaterieel. Want men had reeds bedacht dat de spoorwegen de ruggengraat van alle militaire operaties in de diverse gebieden zouden gaan vormen. De enorme hoeveelheden goederen konden alleen op die wijze door de te bevrijden landen worden getransporteerd. Door middel van calculaties had men berekend 100.000 stuks materieel nodig te hebben voor die taak en rekende men er niet op dat ter plaatse aanwezig materieel nog bruikbaar zou zijn. In samenwerking met Engeland werd de productie van MRS-materieel vormgegeven. Na de oorlog hadden vele landen behoefte aan spoorwegmaterieel waardoor overnames werden gedaan uit de legerdumps die na de oorlog aanwezig waren in diverse landen. NS kocht op die wijze ook diverse stoom- en diesellocomotieven en diverse wagentypen. Een bekend type vormt de Whitcomb diesellocomotief, ofwel NS 2000, waarvan sinds 2018 twee exemplaren weer in Nederland aanwezig zijn. Hans Altena was nauw betrokken bij de repatriëring van beide locomotieven en kan uit de eerste hand vertellen hoeveel logistieke voeten dit in aarde had. Daarnaast is hij de voorzitter van de Stichting 162. Een stichting die materieel van de Geallieerde Spoorwegen in bezit heeft en gerestaureerd heeft.

4 juli 1944: Twee Whitcombs met de eerste geallieerde trein in Rome na de verovering van de Italiaanse hoofdstad.

23 oktober 2019

Tram toen en nu

Erwin Voorhaar

Trams zijn niet weg te denken uit ons straatbeeld. Maar vroeger was dit soort openbaar vervoer op nog veel meer plaatsen te vinden. Vanavond neemt **Erwin Voorhaar** ons mee op reis. Langs verdwenen en bestaande trambedrijven in binnen-en buitenland. Met beelden van toen en nu. Wat is verdwenen? Wat is totaal veranderd? Of is alles nog hetzelfde? Aan de hand van prentbriefkaarten zien we het 'toen', en met foto's van nu, gemaakt door de presentator beleven we het heden.

De toekomst en de vele musea met trams worden ook niet vergeten. We zetten de zaken vanavond tegenover elkaar, maar vooral ook 'op een rijtje'. Na afloop zie je de verschillen en ben je verbaasd over de overeenkomsten. Kom kijken naar trams toen en nu!

Deze prentbriefkaart toont een van de meest verbouwde pleinen van Nederland. Hier bleef geen steen op de andere en dat is voor een toen en nu programma altijd goed.

27 november 2019

De spoorwegen in Denemarken tussen 1990 en 2015

Mar de Klerk

De Deense spoorwegen waren in de jaren 90 vooral bekend bij liefhebbers van dieseltractie. Op vrijwel alle hoofdlijnen reed een grote variatie aan materieel waaronder de beroemde Lyntog (flitstrein) op intercityverbindingen en de Bolle Neuzen voor zowel reizigers- als goederentreinen. Door modernisering van het materieel zijn beide inmiddels van het toneel verdwenen. Een deel van de Bolle Neuzen begon een tweede leven bij particuliere spoorwegen, die een aantal zijlijnen exploiteren met voornamelijk dieseltreinen en motorrijtuigen.

Ook de spoorveren tussen zowel Fyn en Sjælland als Helsingør – Helsingborg (S) waren karakteristiek voor Denemarken. Inmiddels zijn ze vervangen door brug- / tunnelverbindingen en is de route van Padborg via København naar Malmö geëlektrificeerd. De internationale verbinding Puttgarden (D) – Rødbyhavn is momenteel nog het enige klassieke spoorveer van het land.

Wat minder bekend zijn de museumbedrijven in Denemarken. Zij rijden met historische stoom- dieseltractie op gesloten baanvakken tijdens de zomervakantie en op nationale feestdagen.

In het programma maken we een tocht langs verschillende lijnen en bedrijven, waarbij ook de buurlanden Duitsland, Zweden en Noorwegen met een bezoek worden vereerd. Het beeld van de spoorwegen in Denemarken blijkt in 25 jaar duidelijk veranderd, maar het is nog steeds een boeiend vakantieland.

DSB 1133 in Lunderskov (DK). Foto: Sjoerd Bekhof

18 december 2019

Presentaties van eigen werk

Vaste bezoekers van de afdelingsbijeenkomsten

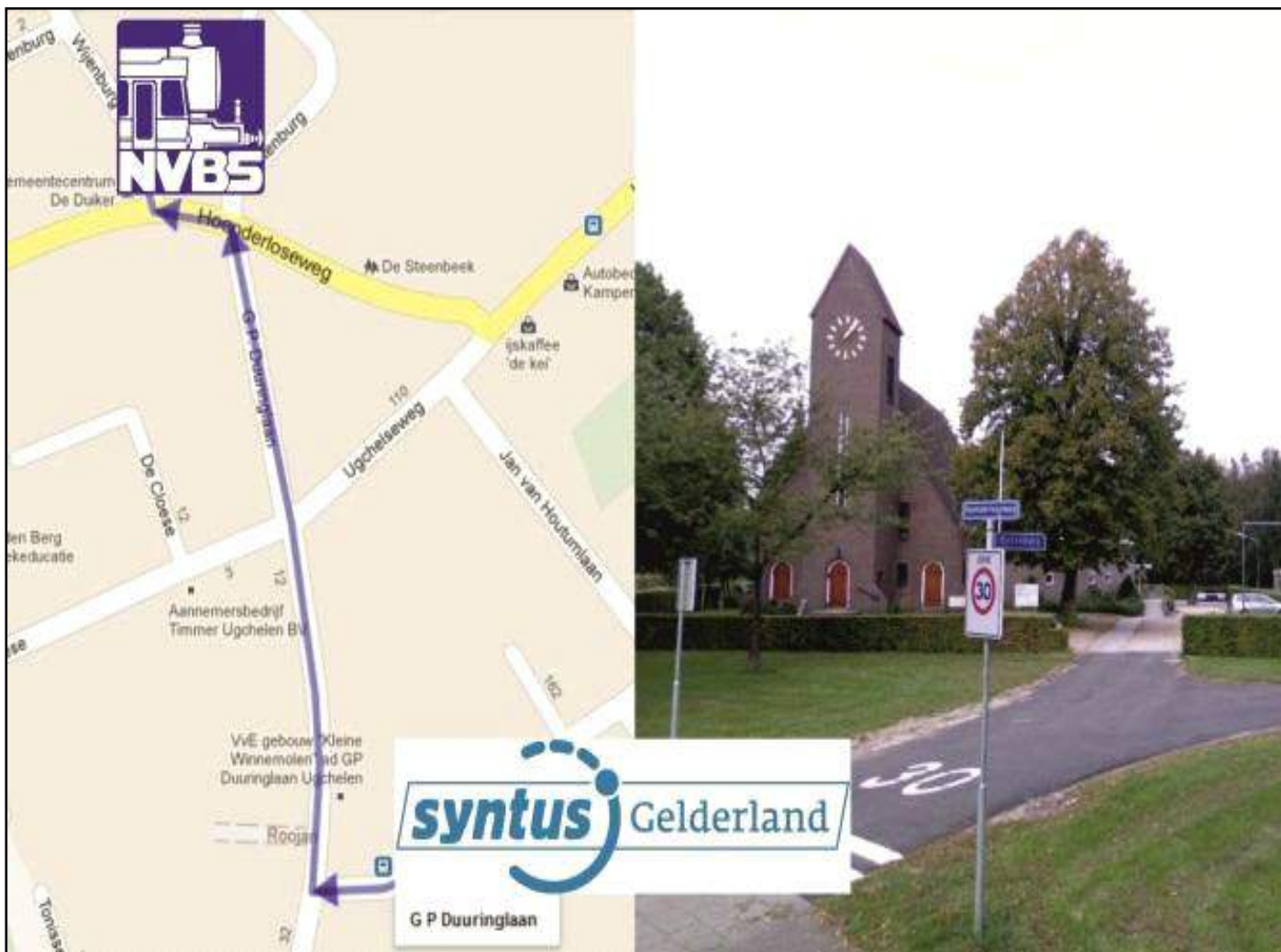
Vanavond willen wij de vaste bezoekers van onze bijeenkomsten de gelegenheid geven om zelf in het kort eigen werk te presenteren. Wij vragen aan hen die iets willen vertonen, dat te laten weten in oktober of november, via e-mail apeldoorn@nvbs.com

Rakovnik(CZ). Foto: Steven Hopman

Foto: Aad Griffioen

NVBS–afdeling Apeldoorn

www.nvbs.com/apeldoorn

NVBS-afdeling Apeldoorn

De bijeenkomsten vinden plaats op woensdagavond (als regel de vierde van de maand) in De Duiker, Hoenderloseweg 10, Apeldoorn/Ugchelen. Bereikbaar vanaf station Apeldoorn met buslijn 12, vertrek om 18 u 51 uitstaphalte G.P. Duuringlaan om ca 19 u 06. Looproute: ca 300 m.

Aanvang 19 u 30. Entree € 3, ook voor niet NVBS-leden. Zie verder: www.nvbs.com/apeldoorn

Afdelingsbestuur

Voorzitter : Lolke Looijenga 0648212569 / 0575-527524
Secretaris : Leo van Engeland 0623206044 / 055-5062267
Penningmeester : Steven Hopman 0341-420532
Afdelingsmail : apeldoorn@nvbs.com

Voor informatie omtrent lidmaatschap en het verenigingstijdschrift Op de Rails zie: www.nvbs.com

NVBS Actueel

Nog geen abonnee van NVBS Actueel? NVBS Actueel informeert bijna maandelijks over boeiende mensen in de railwereld, nieuws over de NVBS, railreizen en excursies. Daarnaast krijgt de lezer fototips, ideeën voor vakanties (met railideeën en nog veel meer). Ga naar <http://nvbs-actueel.com/aanmelden/> om u aan te melden.